

The Holy See

Послання Святішого Отця на Великий Піст 2022

**«Робімо добро без втоми: своєчасно, як не ослабнемо, жатимемо.
Отож, поки маємо час, робімо добро всім» (Гал 6,9-10а).**

Дорогі брати й сестри,

Чотиридесятниця – це сприятливий час для особистого та спільнотного оновлення, що веде до Пасхи Ісуса Христа, що помер і воскрес. Під час великопосної мандрівки 2022 року варто роздумати над закликом святого Павла до Галатів: «Робімо добро без втоми: своєчасно, як не ослабнемо, жатимемо. Отож, поки маємо час (*kairós*), робімо добро всім» (Гал 6,9-10а).

1. Сівба та жнива

У цьому уривкові Апостол наводить образ сівби та жнив, який дуже любив Ісус. Святий Павло говорить нам про *kairós* – слушний час для того, щоби сіяти добро, маючи на думці жнива. Що є для нас цим сприятливим часом? Без сумніву, ним є Великий Піст, але ним є також все земне життя, якого Чотиридесятниця є своєрідним образом. [1] У нашому житті надто часто переважають жадібність і гордість, прагнення мати, нагромаджувати та споживати, про що свідчить нерозумний чоловік з євангельської притчі, який вважав своє життя безпечним і щасливим, бо зібрав у своїх коморах великий врожай (пор. Лк 12,16-21). Великий Піст запрошує нас до навернення, до переміни ментальності, так, аби істина та краса життя полягала не стільки в тому, щоб володіти, але дарувати, не стільки в тому, щоб накопичувати, як у тому, аби сіяти добро та ділитися.

Першим землеробом є сам Бог, Який великодушно «не перестає сіяти в людстві зерна добра» (Енц. *Fratelli tutti*, 54). Під час Великого Посту ми покликані відповісти на Божий дар, приймаючи Його слово «живе та діяльне» (Єв 4,12). Наполегливе слухання Божого слова причиняється до дозрівання готовності піддатися його діянню (пор. Як 1,21), що вчиняє плідним наше життя. Навіть якщо вже це є причиною нашої радості, ще більшим, однак, є

покликання бути «Божими співробітниками» (1 Кор 3,9), належно використовуючи теперішній час (пор. Еф 5,16), щоб також сіяти, роблячи добро. Це покликання сіяти добро не слід розглядати як тягар, але як благодать, якою Творець хоче нас активно долучити до Своєї плідної великодушності.

А жнива? Чи ж сіяння не відбувається з думкою про жнива? Без сумніву. Тісний зв'язок між сівбою та жнивими наголошує сам же святий Павло, що стверджує: «Хто скупко сіє, скупко буде жати; хто ж щедро сіє, той щедро жатиме» (2 Кор 9,6). Але про яке сіяння йде мова? Перший плід посіяного добра маємо в собі самих і в наших щоденних стосунках, також і в найменших жестах доброти. В Бозі жоден вчинок любові, хоча б і найменший, жодні «великодушні зусилля» не є втраченими (пор. Ап. напоум. *Evangelii gaudium*, 279). Як дерево пізнається з плодів (пор. Мт 7,16.20), так і життя, повне добрих діл, є світлим (пор. Мт 5,14-16) і приносить у світ Христові пахощі (пор. 2 Кор 2,15). Служіння Богові в свободі від гріха починається до дозрівання плодів освячення на спасіння всіх (пор. Рм 6,22).

Насправді ж, нам дано побачити лише незначну частину плодів того, що ми сіємо, оскільки, згідно з євангельською приказкою, «один сіє, а інший жне» (Ів 4,37). Саме сіючи для добра інших стаємо учасниками Божої великодушності: «Дуже шляхетною є здатність започатковувати процеси, плоди яких збиратимуть інші, з надією на приховані сили добра, яке сіється» (Енц. *Fratelli tutti*, 196). Сіяти на добро інших визволяє нас від вузької логіки особистого зиску та надає нашому діянню ширшого подиху безкорисливості, включаючи нас у чудесний горизонт доброзичливих Божих задумів.

Боже слово ще більше розширює та підносить наш погляд: воно звіщає, що найбільш справжніми жнивими є жнива есхатологічні, жнива останнього дня, дня, що не знатиме заходу сонця. Зрілим плодом нашого життя та наших вчинків є «плід на вічне життя» (Ів 4,36), що буде нашим «скарбом у небі» (Лк 12,33; 18,22). Сам Ісус використовує образ зерна, яке вмирає в землі та приносить плід, аби висловити таїнство Своєї смерті та воскресіння (пор. Ів 12,24); а святий Павло повторює їх, говорячи про воскресіння нашого тіла: «Так само й воскресіння мертвих: сіється в тлінні, а встає у нетлінні; сіється в безчесті, а встає у славі; сіється в безсиллі, а встає у силі; сіється тіло тваринне, а постає тіло духовне» (1 Кор 15,42-44). Ця надія є великим світлом, яке воскреслий Христос приносить у світ: «Коли ми надіємося на Христа лише в цьому житті, то ми – найнещасніші з усіх людей. Але ж Христос таки справді воскрес із мертвих, первісток померлих» (1 Кор 15,19-20), аби ті, які глибоко поєднані з Ним у любові «подобою Його смерті» (Рм 6,5), були також поєднані з Його воскресінням на життя вічне (пор. Ів 5,29): «І тоді праведні засяють, як сонце, в Царстві Отця свого» (Мт 13,43).

2. «Робімо добро без утоми»

Христове воскресіння просвічує земні надії «великою надією» вічного життя та вкладає вже

в теперішній час паростки спасіння (пор. Венедикт XVI, Енц. *Spe salvi*, 3; 7). Перед обличчям гірко розчарування численних розбитих мрій, перед обличчям викликів, які тяжіють над нами, перед обличчям знеохочення, викликаного вбогістю наших засобів, спокуса полягає в тому, щоби закриватися у власному індивідуалістичному егоїзмі та ховатися в байдужості до страждання інших. У дійсності, також і найкращі ресурси обмежені: «Навіть і молодь утомлюється, знемагає, і юнаки підупадають» (*Іс* 40,30). Але Бог «дає змореному силу, він знеможеному додає міць. [...] Ті ж, що на Господа вповають, відновлюють сили, немов орел, здіймають крила, біжать, не знають втоми, ідуть уперед, не знемагають» (*Іс* 40,29.31). Великий Піст закликає нас покладати нашу віру та нашу надію на Господа (пор. *1 Пт* 1,21), бо лише завдяки поглядіві, зосередженому на воскреслому Ісусі Христі ми можемо прийняти заклик Апостола: «Робімо добро без втоми» (*Гал* 6,9).

Не втомлюймося молитися. Ісус навчив нас, що необхідно «молитися завжди й не падати духом» (*Лк* 18,1). Ми потребуємо молитися, бо потребуємо Бога. Думати, що ми самодостатні – це небезпечна ілюзія. Якщо пандемія дозволила нам доторкнутися до нашої особистої та суспільної крихкості, ця Чотиридесятниця дозволить нам відчути віти віри в Бога, без якої ми не можемо відчувати стабільність (пор. *Іс* 7,9). Ніхто не спасається наодинці, бо всі ми перебуваємо в тому самому човні між бурями історії; [2] але, насамперед, ніхто не спасається без Бога, бо лише пасхальне таїнство Ісуса Христа приносить перемогу над темними потоками смерті. Віра не звільняє нас від життєвих випробувань, але дозволяє нам пережити їх в єдності з Богом у Христі, з великою надією, що не розчарує, завдатком якої є любов, яку Бог влив у наші серця через Святого Духа (пор. *Рм* 5,1-5)

Не втомлюймося виполювати зло зі свого життя. Тілесний піст, до якого нас запрошує Чотиридесятниця, зміцнює нашого духа, щоби боротися проти гріха. *Не втомлюймося просити прощення в таїнстві Покаяння та Примирення*, знаючи, що Бог ніколи не втомлюється прощати. [3] *Борімося без втоми з жадібністю*, тією слабкістю, яка спонукає до егоїзму та до будь-якого зла, протягом віків знаходячи різні шляхи для того, щоби зіштовхнути людину в гріх (пор. Енц. *Fratelli tutti*, 166). Одним з цих шляхів є ризик залежності від цифрових *медіа*, яка збіднює міжлюдські стосунки. Великий Піст є слухним часом для того, щоби протидіяти цим підступам і розвивати, натомість, інтегральніше людське спілкування (пор. *там же*, 43), що складається з «реальних зустрічей» (*там же*, 50), віч-на-віч.

Невтомно робімо добро через діяльну любов до ближнього. Під час цього Великого Посту чинімо милостиню, даруючи з радістю (пор. *2 Кор* 9,7). Бог, Який «достає насіння сіячеві, додасть і хліб на поживу», подбає не лише про те, щоби ми мали поживу, але й щоби могли бути великодушними в тому, аби робити добро іншим. Якщо правда, що все наше життя – це час на те, щоби сіяти добро, скористаймося в особливий спосіб цією Чотиридесятницею, щоби заопікуватися тими, що поруч із нами, щоби ставати ближніми для тих братів і сестер,

які поранені на дорозі життя (пор. *Лк 10,25-37*). Великий Піст – це слухний час для того, щоби шукати, а не уникати потребуючого; щоби зателефонувати, а не ігнорувати того, хто прагне слухання та доброго слова; щоби відвідати, а не покидати того, хто страждає від самотності. Впроваджуймо в життя заклик чинити добро *всім*, виділяючи час на те, щоби любити найменших і беззахисних, покинутих і зневажених, тих, кого дискримінують та маргіналізують (пор. Енц. *Fratelli tutti*, 193).

3. «Своєчасно, як не ослабнемо, жатимемо»

Великий Піст нагадує нам кожного року про те, що «добро, як і любов, справедливість і солідарність, не здобуваються один раз і назавжди; їх потрібно здобувати кожного дня» (*там же*, 11). Просімо, отже, в Бога терпеливої наполегливості рільника (пор. *Як 5,7*), щоби не переставати крок за кроком чинити добро. Хто падає, нехай простягає руку до Отця, Який завжди допомагає нам підвестися. Той, хто загубився, спантелечений напосіданнями лукавого, нехай не затримується із поверненням до Того, Який «на прощення пребагатий» (*Іс 55,7*). У цей період навернення, знаходячи підтримку в Божій благодаті та в сопричасті Церкви, не переставаймо сіяти добро. Піст приготує ґрунт, молитва поливає, милосердна любов удобрює. Маємо впевненість у вірі в тому, що «як не ослабнемо, своєчасно жатимемо» і що з допомогою дару витривалості здобудемо обіцяні блага (пор. *Ів 10,36*) для нашого спасіння та спасіння інших (пор. *1 Тм 4,16*). Виявляючи братерську любов до всіх, ми єднаємося з Христом, Який віддав Своє життя за нас (пор. *2 Кор 5,14-15*) та вже маємо передсмак радості Небесного царства, коли Бог буде «всім у всьому» (*1 Кор 15,28*).

Нехай же Пречиста Діва Марія, з лона Якої народився Спаситель і Яка зберігала всі речі, «роздумуючи у своєму серці» (*Лк 2,19*), випросить для нас дару терпеливості та перебуває поруч з Материнською близькістю, щоби цей час навернення приніс вічне спасіння.

Рим, базиліка Святого Івана на Латерані, 11 листопада 2021, спомин святого Мартина, єпископа.

ФРАНЦИСК

[1] Пор. Св. Августин, *Serm.* 243, 9,8; 270, 3; *En. in Ps.* 110, 1.

[2] Пор. *Надзвичайний молитовний захід в період пандемії* (27 березня 2020).

[3] Пор. «*Ангел Господній*» 17 березня 2013.

Copyright © Dicastero per la Comunicazione - Libreria Editrice Vaticana